

Riktlinjer för mänskliga rättigheter - mångfald

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Riktlinjer för mänskliga rättigheter - mångfald	Riktlinjer	2019-04-29 § 144	Kommunstyrelsen
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunstyrelsen	1	19KS215	2023-06-30
Dokumentinformation	Riktlinjer för mänskliga rättigheter – mångfald i Piteå kommun		
Dokumentet gäller för	Kommunstyrelsen samt övriga nämnder		

Bakgrund

Piteå kommuns verksamhetsplan utgör plan för mänskliga rättigheter (MR), och dessa riktlinjer tydliggör hur den planen ska förverkligas.

Mänskliga rättigheter och andra globala och nationella överenskommelser är inarbetade i kommunens styr- och ledningssystem. En hållbar utveckling är avgörande för vår gemensamma framtid och alla dimensionerna av hållbar utveckling (ekonomiska, miljömässiga och den sociala) måste samverka. Mänskliga rättigheter och dess konventioner utgör, enligt regeringens strategi, utgångspunkt i arbetet med Agenda 2030 som i Piteå kommun ingår i det ordinarie arbetet. Piteå kommun har inarbetat mål, nyckeltal och syften för att mäta indikatorer som kan visa på hur kommunen bidrar i arbetet med mänskliga rättigheter, hållbar utveckling och Agenda 2030. Bedömningen är att kommunens övergripande mål och nyckeltal i större och mindre utsträckning kopplar till målen i Agenda 2030.

Kommunfullmäktige har i reglementet tydliggjort alla nämnders uppdrag och det gemensamma ansvaret för Mänskliga rättigheter.

Vi behöver ständigt sträva efter att upprätthålla mänskliga rättigheter. Det kommer alltid att uppstå nya behov, nya dilemman att hantera så vi som kommunala aktörer behöver ständigt utveckla vårt arbete för att uppfylla vårt uppdrag för mänskliga rättigheter. Vi behöver kunskaper om MR så att de som nås av våra verksamheter får ökade möjligheter att få sina rättigheter uppfyllda, grundläggande utbildning är en viktig bas. Det är i alla kommunala verksamheter och aktiviteter som vårt grundarbete och möten med rättighetsbärarna sker.

Mål

Riktlinjerna har sin utgångspunkt i målet:

- Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund

Och har koppling till övriga övergripande mål. (Verksamhetsplan 2020 – 2022)

Definition mångfald

Mänskliga rättigheter är utgångspunkten för arbetet med mångfald. Piteå kommuns definition av mångfald har en ansats för ett samhälle där alla människor har sina rättigheter och möjligheter oavsett kön, utbildnings- och inkomstnivå, social status, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder och funktionsnedsättning. Inom Piteå kommun ska vi arbeta aktivt mot alla former av diskriminering och allt som leder till att människor och grupper särbehandlas negativt.

Syfte

Riktlinjerna avser att i ett helhetsperspektiv ge i uppdrag hur Piteå kommun ska utveckla sitt arbete för att nå ökad mångfald och vara en MR kommun som en förutsättning och möjlighet för tillväxt.

Inriktning

Det offentliga ansvaret är att respektera skydda, och främja de mänskliga rättigheterna, vilket innebär att alla medarbetare i stat, kommun och regioner har ett ansvar. Kommunens ansvar utgår från ett bygge av välfärd i ett demokratiskt arbete.

Samhällsaktör. Det är viktigt att människor känner till sina rättigheter, respekterar andras rättigheter och vet hur man gör anspråk på dem. Det gäller alla som bor, arbetar och verkar i kommunen. Viktigt är också att människor involveras i de beslut som påverkar dem, exempelvis planarbete som översiktsplaner och fördjupade planer, prioriteringar, utvecklingsarbete, framtidsfrågor m.m. Särskilt viktigt är att säkerställa att underrepresenterade grupper kommer till tals. Samhällsbyggandet är beroende av att alla pitebor utifrån sin förmåga är delaktiga och tar sitt ansvar.

Demokratiaktör. Mänskliga rättigheter och friheter för personer i Sverige skyddas främst i tre grundlagar: regeringsformen, tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Regeringsformen slår fast att den offentliga makten ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet. Den lokala representativa demokratin har de politiska partierna som bas. De mänskliga rättigheterna kräver ett långsiktigt politiskt åtagande över parti- och blockgränser.

Välfärdsaktör. Kommunen har en mycket viktig roll när det gäller stöd för medborgarnas ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter exempelvis rätten till hälsa, utbildning, bostad och arbete. Hur de sedan ska förverkligas är föremål för lokala och regionala politiska beslut. Konflikter kan uppstå mellan målsättningen att uppfylla mänskliga rättigheter och de resurser som finns att tillgå. Det förklarar formuleringen att kommunens uppdrag är att främja vilket görs genom att genomföra insatser för att förverkliga de mänskliga rättigheterna.

Arbetsgivare. Kommunen är den största arbetsgivaren i Piteå som i alla kommuner i Sverige. Så här finns arbetsplatser som inte enbart ska tillgodose alla brukares, patienters, klienters och elevers mänskliga rättigheter i vår serviceleverans utan de är också platser där de anställdas egna rättigheter ska säkerställas. Den svenska diskrimineringslagstiftningen reglerar bland annat relationen mellan arbetsgivare och arbetstagar/anställd.

Arbetet för mänskliga rättigheter genomförs exempelvis genom folkhälsoarbetet, barn- och ungdomsfrågor, utbildningsfrågor, medborgardialog, jämställdhetsarbete, integrationsarbete generellt och tillgänglighetsfrågor.

Roller och ansvar

I Piteå drivs arbetet under parollen *Ett Piteå för alla* med en ansats för samverkan med civilsamhället och näringslivet. Piteå kommun arbetar aktivt för att Piteå ska vara MR kommun 2021, som utgångspunkt för arbetet används SKL: s Plattform för mänskliga rättigheter på kommunal och regional nivå.

Kommunstyrelsen följer arbetet för mänskliga rättigheter och mångfald för att nå handlingskraft i hela organisationen. Nämnderna har genomförandansvar för sin verksamhet.

Kommuninternt är förvaltningschefgruppen styrgrupp, varje förvaltning ansvar för att driva arbetet så att alla verksamheter arbetar utifrån mänskliga rättigheter. Kommunledningsförvaltningen följer och samordnar.

Uppföljning

Riktlinjerna ska följas upp inom det ordinarie styr-och ledningssystemet. En kommunövergripande Arbetsgrupp Mångfald MR med representanter från varje förvaltning finns med uppdrag att i samverkan stötta och leda processen för utveckling av verksamheternas arbete för mångfald och mänskliga rättigheter.

Som stöd till uppföljning finns Anvisning som beslutas av kommunchef.